Vndecimi & duodecimi.

decimus quintus septimi musculi principium aliquousque[h] subit. Nunc nouacula, aut ualido acutioriq; cultello, secundùm spinarum in lumbis & in osse sacro ductum, tentanda est sectio, quæ[i] undecimi musculi principium à spinis liberet. Ne uerò simul[k] decimum tertium (ut Galenus proculdubio in simijs alioquin ad sectionem aptissimis fecit) imprudens auferas, ac decimi partem esse arbitreris, sectio illa non altiùs inijcienda est, quàm ut undecimi duntaxat exortũ diuidat, atq; huius crassitiem facilè cõiecturabis, si paruo cultello musculũ à transuersis lumborũ uertebrarũ processibus eleues, atq; à decimotertio subleuatũ, ad spinas quoq; uertebrarum illũ inuertas. Hoc itaq; musculo à lumborũ, & ossis sacri spinis liberato, cauendũ est, ne illũ thoracis uertebrarũ spinis adeò connatũ arbitreris, ut[l] decimũ quintum musculum unà cum undecimo auferas, atq; cum reliquis omnibus Anatomicis hallucineris. Postquam igitur internum musculi latus, utcunque à subditis connatisq; sibi partibus diremptum conspexeris, ab ilium quoq; osse deradetur, & principio ipsius apprehenso, sensim musculum attolles, ipsum ab illis, quibus inseritur, partibus liberans, ut tandem intuearis[m] tendines illos, quos à scaloës radicis instar, in transuersorum thoracis uertebrarum processuum apices elegantissima serie digerit. Hoc ademptò, citra aliam sectionem[n] decimus tertius, &[o] decimus quintus, sunt in conspicuo, ut tamen illorum naturã ad amussim inquiras, necessum est & hos quoque à uertebris sedulò deradere, quod sanè in spinæ musculis eo operosiùs præstiteris, quo ijdem pluribus ossibus & innascantur, & à pluribus ortum ducant. Ob quod laudandus etiam uenit rerum Opifex, qui ita musculos hos fabrefecit, ut seorsum unamquanq; dorsi partem succedentibus motibus agere possimus, ne simul uniuersum, multas actiones impedituri, mouere cogamur. Cæterùm ubi & hos abstuleris, transuersam duces sectionem, quæ sacrum os & infimã lumborum uertebram, ab anteriori sede, ad dorsalem usque medullã penetret, ut deinde inflexo unà cum costis thorace, dorsum ab osse sacro diuidere queas, uertebrarum ligamẽta iam indagaturus.

Decimitertij & 14, 15, 16.

DE VERTEBRARVM LIGAMENTIS. Caput. XL.

Ligamenta uertebrarum corpora commitentia. Li. de Ossibus.

LIGAMENTA primam uertebrã capiti, & secundam primæ, & secundam rursus capiti colligantia superiùs enarraui,[a] quæ autẽ reliquas uertebras inuicem cõuinciunt, nunc pertractabo, ab illis, quæ uertebrarum corpora colligant, sermonis facturus initium. Inter secundæ itaq; & tertiæ uertebræ ceruicis, ac deinceps inter reliquarum omniũ uertebrarum corpora,[b] substantia quædam reponitur, quam Galenus Cartilaginem uocat, & qua uertebras inuicẽ haud colligari, aliter, ac qui illum præcesserunt dissectionis Proceres, asserit. Nam nõ huius cartilaginis beneficio ipsas cõmitti uult, uerùm tertiæ dorsalis medullæ tunicæ inter uertebrarũ corpora se insinuãtis interuentu. Cuiusmodi uerò sit tertia hæc tunica, in dorsalis medullæ sermone persequar, tunc nimirũ, quando præter duas cerebri membranas, dorsali medullæ proximè adnatas, uertebrarũ amplitudinem (quæ dorsali uiam præbet) membrana quadã ossibus undiq; cõnata succingi audies. Eiusmodi in uertebrarum amplitudine occurrẽs membrana, nihil prorsus, nisi fortassis crassitie ab illa differt, quæ quoniã ossi circũducitur, περιόστεον Græcis nuncupatur. Num uerò Galeni sentẽtiæ, an Veterũ illorũ, qui in dissectionibus, quantũ Galeni scripta liquidò ostendũt, admodũ fuere seduli, accedendum sit, penes te esto iudiciũ. Nam & si humanũ cadauer ad manũ non sit, nõ tamẽ fieri poterit, quin tibi iam à lectione surgẽti, alicuius animalis dorsum mensę adhibeatur, uel etiãsi pisce uescendũ erit, ac proinde uel ludi causa (dummodo diuina illa Diui Hippocratis in Libro de Articulis oracula non fastidiueris) unã uertebram ab alia seiungito, & quacunq; etiam corporis adhibita cartilagine, tecum perpendito, num illa uertebrarũ cartilago, exquisitæ cartilaginis naturam obtineat, num uerò ligamẽti cartilaginosi. Hac enim ratione manibus pedibusq; in Veterum sententiam, relicto procul Galeni placito, iturus es, neq; tibi persuaderi sines, membranam quandã, cuius beneficio uertebræ inuicem cõnecterẽtur, duci inter uertebrę os, & cartilaginem hanc ligamentosam, fibrosam, mollem, mucosam, neq; cartilaginis modo solidam cõtinuam ue, ne fortè duntaxat de duritie loqui uideamur. Quum tamen hæc expendes

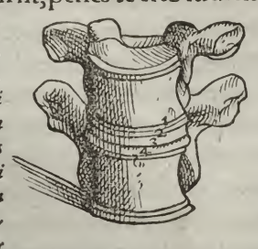

Vt leuiori negocio, quæ hic pertracto, assequaris, duas è thorace uertebras, anteriori facie ex puerili corpore depictas habes. In quibus 1 notat superioris uertebræ cartilaginem, sui corporis inferiorẽ appendicem, ipsumq; corpus interuenientem, 2 eiusdẽ uertebræ humiliorem appendicem, 3 cartilagineũ ligamentum, superioris inferiorisq; uertebræ appẽdices intercedẽs, 4 superiorem inferioris uertebræ appẽdicem, 5 cartilaginem, dictam modò appendicem suæ uertebræ copulantem.

pendes, sedulò cauendũ est, ne in agni aut hœdi, aut r
inter appendicẽ corporis uertebræ, & ipsum corpus r
eam esse arbitreris, de qua hîc sermonẽ instituimus. C
tres cartilaginũ, ut sic dicã, ordines duobus ossibus in
dũ illis ordinibus animaduersis, cartilaginũ naturas c
ti subscribito. Conspicies enim duas cartilagines inter
appendices positas, ad amussim esse cartilagines, nihil
ces & ossa interueniunt. At cartilaginẽ inter appendic
oculis parũ fidas tuis) nihil prsus aliud quàm ligame
quæ pueros suos in cadauerũ sectionibus tanta cura c
runt, atque huius interuentu, non autem tertiæ dorsa
ra colligari astrues, nulla interim interueniente memb
inter ligamenta cartilaginis natura pollentia, has uert
alijs adhuc ligamẽtis uertebrarum corpora colligant
dissima ligamẽta toti uertebrarum corporũ ambitui o
& robusta, sed mucoso interim humore oblita sint, at
latus, ob sui crassitiem conspectiora euadunt. Quum
omnia complecti uelis, ligamentum hoc durum forte
obducatur, obstaculo sanè est, ne in extensione dorsu
sum enim si plurimùm reflecteretur, stomacho, arter
noxiũ, plerunq; enim hæc extensa frangerentur, & si p
hæc Natura creasset, in dorsi flexu in se cõplicarentur.
peratum, et suo mucore, ut Hippocrates dicebat, imbu
tat, quantum homini sit ex usu, & ut tutò simul uertel
tum ossibus, unius corporis modo efformet. Rur
singulos, membraneum ligamẽtum tota interualli an
rum interuallis, ab una spina ad alteram, membranea
colligantia, & ueluti musculorum interstitia. At in ue
crassescunt, ut ad apicem simul coëuntes quasi toti do
laginis etiam naturæ compos. Deinde ubi ascendent
bus coarticulantur, membranea quoque ligamenta (
ambiunt. At priuatum quoddam idq; subflauum liga
si non robustius, profectò saltem non inualidius, inter
enim sede foraminis uertebrę, quod dorsali medullæ e
riorisúe uertebræ processus inter duos ascendentes, a
oritur, quod semper in subsequentis uertebrę eandẽ se
nũ à superiori uertebra ad inferiorẽ, aut contrà, ab inf
cuiuis manifestum esse arbitror, nam etsi hinc ligamẽt
ambigere putarim, utrunq; os, seu utrumque, qui ena
ti generationem conferre. In canibus, & illis animalib
dant, & longè laxiores ceruicis uertebrarum articulo
quàm homo obtinent, ligamentum quoddam obseru
non grauabor subiungere. In canibus igitur simulatc
motibus famulantiũ aggressus es, in ceruice ligament
so corpore respondens, nisi fortassis illis uertebrarum l
mus, id enim cæteris durius est, & colore flauum, & in
autem id ex apicis septimę ceruicis uertebræ spinæ late
scitur uertebræ, quousque ad secundam ceruicis pertig
pice inseritur. aliquibus quoque animalibus, ut ouib
hoc peculiari inuolutũ est membrana, geminũq; appa
porrectam. Porrò huius ligamenti naturã discere liceb
aut uetustioris etiam bouis ceruix mensæ apponitur. I
corpus, quod ex carnibus liberatum canibus offerre s
menta solum tanquã esui ineptum reijcitur. Vnde eti
cupatur, qui huius esum puellis ad comam prolixiore
nor ipsas ridentes, quod uelut in comam inter reliqua
flaui pallidiq; coloris uisatur. hoc præcipuo usu acco

ANDREAS VESALIUS *De Humani Corporis Fabrica* BASEL, 1543 THE WARNOCK LIBRAR